

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА
БНБ-94403/17.10.16г.

Утвърдил:

Нина Стоянова

Подуправител

УКАЗАНИЕ

**ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КРЕДИТЕН ПРЕВОД И ДИРЕКТЕН ДЕБИТ В ЛЕВОВЕ,
КОГАТО ДОСТАВЧИЦИТЕ НА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ СА БАНКИ**

София, октомври 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.....	3
1.1. Предназначение на документа	3
1.2. Основание за разработване и издаване на документа	3
1.3. Задължително приложение.....	3
1.4. Предмет на регулиране	3
1.5. Влизане в сила	3
2. Платежни операции с използване на кредитен превод	3
2.1. Платежно нареждане за кредитен превод.....	4
2.2. Изпълнение на платежно нареждане за кредитен превод.....	4
2.3. Такси при изпълнение на кредитен превод	5
2.4. Технология на изпълнение на платежно нареждане за кредитен превод.....	5
3. Платежни операции с използване на директен дебит	5
3.1. Съгласие за директен дебит	5
3.2. Платежно нареждане за директен дебит	5
3.3. Изпълнение на платежно нареждане за директен дебит	6
3.4. Такси при изпълнение на директен дебит	6
3.5. Технология на изпълнение на нареждане за директен дебит през Системата за обслужване на клиентски плащания, инициирани за изпълнение в определен момент (БИСЕРА).....	6
4. Коригиране на грешки	7
4.1. Когато банката на платеща носи отговорност за неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция.....	7
4.2. Когато банката на получателя носи отговорност за неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция	8

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

1. Въведение

1.1. Предназначение на документа

Настоящото Указание е предназначено за банки и клонове на банки, предоставящи платежни услуги в левове на територията на страната чрез използването на кредитен превод и директен дебит, както и за физически или юридически лица, ползватели на тези услуги.

1.2. Основание за разработване и издаване на документа

Настоящото Указание е разработено и се издава на основание параграф 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № 3 на БНБ за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти (Наредба № 3).

1.3. Задължително приложение

Това указание е задължително за прилагане от всички физически и юридически лица, участващи в изпълнението на кредитен превод и директен дебит в левове, когато доставчикът на платежни услуги е банка, както и от БНБ, банките, клоновете на банки и операторите на платежни системи, обслужващи тези плащания.

1.4. Предмет на регулиране

Настоящото указание регламентира изпълнението на кредитен превод и директен дебит в левове на територията на страната, когато доставчикът на платежни услуги е банка.

1.5. Влизане в сила

Указанието влиза в сила считано от 18 октомври 2016г. и отменя Указание 03-5009 от 1 ноември 2009 г. за изпълнение на кредитен превод и директен дебит в лева, когато доставчиците на платежни услуги са банки.

ГЛАВА ВТОРА

Изпълнение на платежни операции

2. Платежни операции с използване на кредитен превод

2.1. Платежно нареждане за кредитен превод

2.1.1. Кредитен превод, по смисъла на §1, т. 10б от допълнителните разпоредби към Закона за платежните услуги и платежните системи и чл. 12 от Наредба № 3, се извършва по инициатива на платеща. Платецът съставя „Платежно нареждане за кредитен превод”, „Платежно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета” или „Платежно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета (многоредово)”, със съдържание

съгласно изискванията на чл. 13 от Наредба № 3 и на Указание за съставяне на платежни документи към Наредба № 3. Платецът носи отговорност за настъпилите последици от неправилното съставяне на платежното нареждане.

2.1.2. Банката информира платеца за работното време, в което се приемат платежни нареждания за изпълнение през същия работен ден. Представените след това платежни нареждания се приемат за изпълнение с вальор следващия работен ден, освен ако не е уговорено друго между платеца и обслужващата го банка, в съответствие с чл. 60, ал. 4 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

2.1.3. Платежно нареждане на хартиен носител се представя в банката минимум в 2 екземпляра. Банката поставя дата, час, минута на приемане на платежното нареждане и регистрационен номер в съответствие с изискванията на чл. 38 и 46 от Закона за платежните услуги и платежните системи. След регистрацията на платежното нареждане банката задържа един екземпляр от него и връща на платеца останалите екземпляри.

2.1.4. Постъпило платежно нареждане по електронен път се регистрира по реда на предходната точка. Банката задължително предоставя на платеца потвърждение за прието нареждане, съдържащо датата, часа и минутата на приемане и регистрационния номер на платежното нареждане.

2.1.5. Платецът не може да отменя платежното нареждане след получаването му от обслужващата го банка освен в случаите по чл. 62, ал. 3 и 5 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

2.2. Изпълнение на платежно нареждане за кредитен превод

2.2.1. Всяка банка, участваща в кредитен превод, е длъжна да осигури изпълнение на платежното нареждане за кредитен превод в неговата цялост и в предвидените срокове, съгласно чл. 64 и 66 от Закона за платежните услуги и платежните системи и чл. 38 от Наредба № 3.

2.2.2. Платежно нареждане за кредитен превод се изпълнява на датата за изпълнение при наличие на достатъчно средства по сметката на платеца или до размера на договорения кредит, ако има такъв, като се спазва хронологичния ред на постъпване на платежните нареждания.

2.2.3. В случай че условията по предходната точка не са налице, банката отказва изпълнението на платежното нареждане, като се прилага чл. 61 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

2.2.4. При подаване на нареждане за превод към платежна система, банката на платеца въвежда всички данни от платежното нареждане за кредитен превод и носи отговорност за всяко несъответствие.

2.2.5. Нареждането за кредитен превод, иницирано с документ „Платежно нареждане/вносна бележка за плащане от/към бюджета (многоредово)”, се изпълнява като една платежна операция за общата сума на нареждането, а информацията, попълнена в обозначените от 1-4 части в документа, се предава към банката на получателя като статистическа информация.

2.3. Такси при изпълнение на кредитен превод

При изпълнение на кредитен превод платецът и получателят заплащат такси съгласно изискванията на чл. 49 от Закона за платежните услуги и платежните системи. В случай че платецът желае разноските да бъдат изцяло за негова сметка или изцяло за сметка на получателя, той може да разпорежи това въз основа на индивидуална договореност с обслужващата го банка. При такава договореност банката на платеца създава необходимата организация за осъществяването му чрез съгласуване с банката на получателя. Когато платецът желае всички такси да бъдат за сметка на получателя, получателят предварително декларира съгласието си за това пред обслужващата го банка.

2.4. Технология на изпълнение на платежно нареждане за кредитен превод

2.4.1. Когато платецът и получателят са клиенти на различни банки, платежното нареждане за кредитен превод в левове се изпълнява през RINGS или друга платежна система за клиентски плащания в левове, съгласно правилата на съответната платежна система.

2.4.2. Когато сумата на платежното нареждане за кредитен превод е равна на или надвишава 100 000 лева, платежното нареждане задължително се изпълнява през RINGS.

2.4.3. Когато платецът и получателят са клиенти на една и съща банка, тя задължава сметката на платеца и заверява сметката на получателя със същия вальор.

3. Платежни операции с използване на директен дебит

3.1. Съгласие за директен дебит

3.1.1. При платежни операции в левове с използване на директен дебит, платецът предварително предоставя своето съгласие пред банката, която води платежната му сметка, а копие от съгласието изпраща на получателя.

3.1.2. Платецът съставя съгласието за директен дебит със съдържание съгласно изискванията на чл. 17 от Наредба № 3 и на Указание за съставяне на платежни документи към Наредба № 3. Платецът носи отговорност за настъпилите последици от неправилното съставяне на съгласието за директен дебит.

3.2. Платежно нареждане за директен дебит

3.2.1. Директен дебит, по смисъла на §1, т. 3 от допълнителните разпоредби към Закон за платежните услуги и платежните системи, се извършва по инициатива на получателя на сумата. Получателят съставя „Платежно нареждане за директен дебит” със съдържание съгласно изискванията на чл. 18 от Наредба № 3 и на Указание за съставяне на платежни документи към Наредба № 3. Получателят носи отговорност за настъпилите последици от неправилното съставяне на платежното нареждане.

3.2.2. Банката информира получателя за работното време, в което се приемат платежни нареждания за изпълнение през същия работен ден. Представените след това платежни нареждания се приемат за изпълнение с вальор следващия работен ден, освен ако не е уговорено друго между получателя и обслужващата го банка, в съответствие с чл. 60, ал. 4 от Закона за платежните услуги и платежните системи.

3.2.3. Платежно нареждане на хартиен носител се представя в банката минимум в 2

екземпляра. Банката поставя дата, час, минута на приемане на платежното нареждане и регистрационен номер в съответствие с изискванията на чл. 38 и чл. 46 от Закона за платежните услуги и платежните системи. След регистрацията на платежното нареждане банката задържа един екземпляр от него и връща на наредителя останалите екземпляри.

3.2.4. Постъпило платежно нареждане по електронен път се регистрира по реда на предходната точка. Банката задължително предоставя на наредителя потвърждение за прието нареждане, съдържащо датата, часа и минутата на приемане и регистрационния номер на платежното нареждане.

3.2.5. Получателят не може да отменя платежното нареждане след получаването му от обслужващата го банка, освен в случаите на чл. 62, ал. 3 и ал. 5 от ЗПУПС.

3.3. Изпълнение на платежно нареждане за директен дебит

3.3.1. Всяка банка, участваща в директния дебит е длъжна да осигури изпълнение на платежното нареждане за директен дебит в неговата цялост и в предвидените в чл. 64 и 66 от Закона за платежните услуги и платежните системи срокове, които започват да текат от момента на изпълнение на условията по чл. 16, ал. 3 от Наредба № 3, но не по-късно от 5 работни дни от получаване на платежното нареждане

3.3.2. Преди изпълнение на нареждане за директен дебит, банката на платеца извършва проверка на условията по чл. 16, ал. 3 от Наредба № 3.

3.3.3. Датата, на която са изпълнени условията по предходната точка се смята за дата за изпълнение на нареждането за директен дебит, освен ако не е посочена друга дата за изпълнение в платежното нареждане.

3.3.4. Ако в срок до 5 работни дни от получаване на нареждането за директен дебит не настъпят условията за изпълнението му по чл. 16, ал. 3 от Наредба № 3, банката на платеца отказва изпълнението на нареждането за директен дебит и информира за това банката на получателя.

3.3.5. При подаване на нареждане за превод към платежна система банката на получателя въвежда всички данни от платежното нареждане за директен дебит и носи отговорност за всяко несъответствие.

3.3.6. Когато платецът и получателят са клиенти на една и съща банка, тя задължава сметката на платеца и заверява сметката на получателя със същия вальор.

3.4. Такси при изпълнение на директен дебит

При изпълнение на директен дебит платецът и получателят заплащат такси съгласно изискванията на чл. 49 от Закона за платежните услуги и платежните системи. В случай че получателят желае разноските да бъдат изцяло за негова сметка или изцяло за сметка на платеца, той може да разпoredи това въз основа на индивидуална договореност с обслужващата го банка. При такава договореност банката на получателя създава необходимата организация за осъществяването му чрез съгласуване с банката на платеца. Когато получателят на сумата желае всички такси да бъдат за сметка на платеца, платецът предварително декларира съгласието си за това пред обслужващата го банка.

3.5. Технология на изпълнение на нареждане за директен дебит през Системата за обслужване на клиентски плащания, инициирани за изпълнение в определен момент

(БИСЕРА)

3.5.1. Обработка на платежно нареждане за директен дебит в банката на получателя

Когато платецът и получателят са клиенти на различни банки, банката, получила за изпълнение платежно нареждане за директен дебит, изпраща чрез БИСЕРА до банката на платеца съобщение, което съдържа всички данни от платежното нареждане. 3.5.2. Обработка на получено нареждане за директен дебит в банката на платеца

Ако датата на изпълнение на нареждането за директен дебит настъпи, банката на платеца нарежда превод, както следва:

- а) за суми равни на или над 100 000 лв. – задължително през RINGS;
- б) за всички останали суми – през БИСЕРА.

4. Коригиране на грешки

4.1. Когато банката на платеца носи отговорност за неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция

4.1.1. Когато банката на платеца не е изпълнила или неточно е изпълнила платежна операция, тя своевременно възстановява на платеца сумата на неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция и, когато е приложимо, възстановява сметката на платеца в състоянието, в което тя би се намирала без изпълнението на неточно изпълнената платежната операция.

4.1.2. В случаите, когато банката на платеца неточно е изпълнила платежната операция, в резултат на което средствата погрешно са постъпили по сметка с различен от посочения в платежното нареждане уникален идентификатор или е заверена сметката на получателя със сума, различна от посочената в платежното нареждане, или когато е задължена сметката на платеца със сума различна от посочената в платежното нареждане или е дублирано изпълнението на разрешена платежна операция, банката на платеца има право да поиска служебен коригиращ превод от банката на получателя в срок до 5 работни дни от датата на възстановяване на сумата по т. 4.1.1, но не по-късно от един месец, след като е била уведомена от платеца или по друг начин за неточно изпълнената платежна операция. Искането за извършване на служебен коригиращ превод, се предава чрез съответната платежна система или чрез мрежата на SWIFT, в съответствие с правилата им.

4.1.3. Банката на получателя може да откаже извършването на служебен коригиращ превод като уведоми за това банката на платеца и посочи причините за отказа. В случай че банката на получателя се съмнява в законосъобразността на искането за служебен коригиращ превод тя може да изисква копие на платежното нареждане, основание за извършване на платежната операция, а в случай на директен дебит – копие на съгласието за директен дебит.

4.1.4. Банката на получателя, която е одобрила искането по т. 4.1.2. извършва служебен коригиращ превод в срок до 5 работни дни от получаване на искането.

4.1.5. В случай че по сметката на получателя няма достатъчно средства за нейното задължаване със сумата на неточно изпълнената платежна операция или сметката е закрыта, обслужващата получателя банка уведомява банката на платеца и запазва в архив постъпилото искане за служебен коригиращ превод. Банката на получателя може да задължи сметката на получателя, когато по нея има средства, до размера на подлежащата на

коригиране сума, но не по-късно от срока по т. 4.1.4. Ако по сметката на получателя няма средства, достатъчни за възстановяване на подлежащата на коригиране сума, към последния ден на срока по т. 4.1.4, обслужващата получателя банка извършва служебен коригиращ превод в размер равен на наличността по сметката към този момент.

4.2. Когато банката на получателя носи отговорност за неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция

4.2.1. Когато банката на получателя не е изпълнила или неточно е изпълнила платежна операция, тя незабавно заверява сметката на оправомощения получател със сумата на неизпълнената или неточно изпълнената платежна операция или в случай на дублирано изпълнение на разрешена платежна операция, възстановява сметката на получателя в състоянието, в което тя би се намирала без изпълнението на неточно изпълнената платежната операция.

4.2.2. Когато банката на получателя е изпълнила неточно платежната операция, като е завершила платежна сметка с различен от посочения в платежното нареждане уникален идентификатор, или е завершила сметката на получателя със сума различна от посочената в платежното нареждане, или е дублирано изпълнението на разрешена платежна операция, банката на получателя има право да извърши служебен коригиращ превод в срок до 5 работни дни от датата по т. 4.2.1.

4.2.3. Банката на получателя може да задължи сметката на получателя, когато по тази сметката има средства, до размера на подлежащата на коригиране сума, но не по-късно от срока по т. 4.2.2. Ако по сметката на получателя няма средства, достатъчни за възстановяване на подлежащата на коригиране сума, към последния ден на срока по т. 4.2.2, обслужващата получателя банка извършва служебен коригиращ превод в размер равен на наличността по сметката към този момент.